

Quinta partida.

dum eundem Bald. in dicta lege secunda. columna prima. & sequitur Iason. 69. colum. totius tractatus assignat Bald. rationem: quia non tanquam heredes sed tanquam per procuratorem stipulantes veniunt, sed licet docto. non tangunt obstat huius dicto videtur, quod per tale pactum inuitatur quis ad delinquendum: igitur non debet valere. l. conuenire. ff. de pactis dota. l. si vnus. §. illud. ff. de pactis. & hinc est quod non tenet statutum habilitas spurios ad successionem, ut tenet Bartol. & Paulus de castro in l. Sey. & augerius. ff. ad legem falcid. Bald. in lege prima. C. de iure aure.

bas la partes: e por escrito: ^a ca de otra guisa non valdria. Otrofi, deuen ser guardadas todas las conueniencias, ^b que fueren escritas, e puestas en el. E por que este pleyto es semejante, mas a los logueros, que a otro contrato ninguno, por ende fablamos en este titulo del: e dezimos, que si la cosa que assi es dada, a censo, se pierde toda por ocasion, assi como por fuego, ^c o por terremoto, ^d o por aguaducho: ^e o por otra razon semejante: tal daño como este, per

anullo. & in l. i. columna secunda. C. de his qui poenæ nomi. & in l. eam quam. columna octaua. C. de fideicommiss. vbi & in columna nona. dicit quod & si princeps vellet facere constitutionem generalem, quod spurij succedant constitutioni non valeret: quia esset in directe contra bonos mores, & esset permissio futuri doli. vnde subdit quod hac ratione non potest legitimare nascituros ex aliquo qui nondum sunt concepti in utero: quia est dolus de futuro irremissibilis vnde & tale statutum tanquam nutritium peccati potest episcopus annullare, ut consiluit Fredericus de Senis consil. 173. alias. 268. & refert Ioan. de Plate. in l. i. C. de his qui se defuerunt libro decimo. in fin. & adde Bartol. in l. testamenti factio. ff. de testa. ¶ Potest dici quod aut illud pactum apponitur respectu illius, qui potest habere legitimam & naturalem prolem, veluti ei qui potest matrimonium contrahere, & ex matrimonio pro creare liberos, tunc tenebit pactum quod & spurij succedant in emphyteo: cum tunc pactum non ita inuitet ad delinquendum, & ex quo potest habere filios legitimos, non præsumetur quod velit eos habere ex damnato coitu: si verò verba talis pacti referuntur ad eum, qui non potest habere nisi spurios filios, veluti ad clericum in sacris, tunc videtur quod tale pactum non teneat, & hæc distinctio colligitur ex notatis per Bartol. in lege hæredibus. §. primo versicu. facit ad questionem. ff. ad trebellia. & per Abb. in capitu. in præsentia col. §. de probatio. & tenet menti, quia doctores non tangunt. & vidi de hoc. q. arduam in regali audientia in magna causa.

^a *¶ Co por escrito.* quod requiratur de necessitate scriptura ultra istam l. probatur. l. 3. titu. 14. i. parti. ibi e deue se hazer por carta de escrivano publico & de iure communi ista erat magis communis opinio, ut testatur Iason. in lege prima. C. de iure emphyteo. colum. 15. & 16. & tenuit Azo. in summa. C. eod. 2. colum. versicu. celebratur iste contractus & intellige, quod requiratur scriptura tam ad substantiam, quam ad probationem secundum Iaso. vbi supra vnde dicebat Ange. in l. prator ait. ff. de edendo quod si emphyteota non exhibet instrumentum emphyteosis domino directo, potest per eum expelli & præsumitur emphyteosis finita, allegat Bald. & Specul. qui tamen ita in specie hoc non dicunt.

^b *¶ Conueniencias.* Adde. l. i. & secundam. C. de iure emphyteo. & §. adeo institutu. de locatione.

^c *¶ Por fuego.* Si ergo domus sit combusta, licet remaneat area cum ex incendio area non consumatur, vult ista. l. quod remittatur pensio emphyteotæ, quod multum nota: quia contrarium in domo combusta tenet Ange. in autenti. de non alie. §. lex itaque. ad fin. est enim area maxima pars domus. l. qui res. §. aream. ff. de solutio. & sic non potest dici quod perierit res tota. & ita arguit in q. simili Io. de Imola. in c. potuit. de loca. colum. 19. versicu. & prædicta faciunt ad questionem & dictum Ange. sequitur Iason. in dicta lege prima. C. de iure emphyteo. colum. 4. tene ergo menti istam. l. i. & similiter potest dici, quod si vinea vel oliuetum emphyteoticum comburatur, licet remaneat solum quod emphyteotæ sit remittenda pensio per istam. l. i. & idem videtur dicendum si terræ motu domus periret, etiam manente area. & pro decisione huius. l. facit quia mutata forma substantiæ rei videtur esse precepta. l. iulianus. §. sed & si quis. ff.

ad exhiben. l. repeti. §. fina. ff. quibus modis usufruct. amit. & idem in domo combusta tenet Bald. in lege prima columna penultima. C. de iure emphyteo. dicens quod si vult cadere area, & non solvere censum non cogetur ad præstationem: si tamen velit solvere censum, dicit quod durabit emphyteosis. quod dictum est satis notabile, & cogita

tenesce al Señor della, e non al otro que la ouiesse assi rescibida, de aquel dia en adelante, non seria tenuto de darle censo ninguno. Mas si la cosa non se perdiessse de todo, por aquella ocasion, e fincasse quanto la ochaua parte ^f della alomenos: estonce, tenuto seria de darle censo cada año por ella, assi como le auia prometido. E a vn dezimos, que si la cosa que es dada a censo es de eglefia, o de orden. si aquel que la touiesse, reuio la renta, o el censo por dos años, &

vt declarat Ioan. de Imol. post Ioan. Andre. in c. potuit. de locato. declarando verbum (chasmate) positum ibi in gloss. q. intelligatur de terræ motu vel fractione.

^e *¶ Aguaducho.* Idest inundatione: quia quod est innundatum ab aquis censetur deperditum. l. si in venditione. §. primo. ff. de peric. & commo. rei vendite lex. tertia. §. Labeo. l. qui vniuersas. §. item quod amari. ff. de acquirenda possess. & paria sunt rem esse inundatam, vel a mari, vel a flumine vel esse ab hostibus occupatam. l. cum vnus. §. fina. ff. de bonis auto. iudi. possi. vnde similiter fiet emphyteote remissio pensionis, si propter guerram non potuit percipere fructus rei emphyteotice Bartol. referens Iacob. de Aret. in lege interdum. §. primo. ff. de acquirenda possessione. & in lege prima. C. de iure emphyteo. & tenet Ioan. de Imol. qui & alios refert in dicto capitu. potuit. 8. colum. Ioan. de Plate. in lege quicunque. C. de fundis patrimo. lib. vndecimo tradit latè Iaso. tandem residens in ista conclusione in l. i. colum. 20. cum multis sequen. C. de iure emphy. vide per eum qui refert multas & varias opiniones in hoc & alia quæ notabilia dicta in materia.

^f *¶ Ochaua parte.* Ex dictis Azo. sumptum est hoc. C. de iure emphyteo. in summa versicu. est autem natura. & licet Azo. ita exemplificet: tamen eius intentio (vt ex eius verbis colligitur) est quod si quilibet pars quantuncunq; minima remaneat, emphyteota teneatur ad pensionem, & ista etiam fuit opi. glo. in d. l. i. & in §. adeo in l. i. de locatione. & glo. in capitu. potuit. de locato. & tenet Specul. titu. de locato. §. nunc aliqua. versicu. 135. & est communis opinio ista tamen l. partitæ vult, quod si octaua pars rei non remaneat, licet maneat aliquid minus octaua, quod non teneatur ad pensionem & fuit optima prouisio huius. l. in ista taxatione & intellige & limita istam. l. quando pensio erat modica, & non correspondens fructibus: si verò pensio correspondeat fructibus dato, quod res non sit in totum submersa, neque inundata: sed pro maiori parte ita quod percipiat minus dimidia parte fructuum, qui percipi consueverint: seu non ita quod ex eo quod superest non possit percipi fructus sufficiens ad pensionem, tunc non tenebitur emphyteota ad integram pensionem: sed pro rata fructuum, ut tenet Bartol. in lege prima. C. de iure emphyteo. vbi & Bald. i. oppo. & ita consiluit Alexand. consilio. 112. volumine primo. incipit videtur in præsentia consultatione. & tenet Iaso. in dicta lege prima colum. 19. est ergo tunc danda emphyteotæ electio, quemadmodum conductori: ut habetur. in l. 22. §. eodem. & cogita an idem sit dicendum in contractibus censualibus nostri temporis in quibus census imponitur super re iuxta correspondentiam fructuum: quia videtur militare eadem ratio. & quia in effectu tunc census reperitur impositus super personam iuxta ea quæ dixi in princ. huius. l.

^g *¶ Por dos años.* Adde capitulum potuit. de locato & auten. qui rem. C. de sacrosanct. eccle. & procedit etiam si vna ecclesia sit emphyteota alterius ecclesie. glo. in auten. de alie. & emphyteo. §. si verò quis. collatio. 9. in parte per biennium licet Saly. in d. auten. qui rem. voluit requiri triennium: sed magis placet opin. glo. per. l. si. quam allegat & quod ecclesia cessans soluere per biennium, vel triennium cadat a iure sua emphyteosis, tenet glo. in capitu. constitutus. de religio. domi. super parte iuxta ratam & Bald. in capitu. primo. de

bile, & cogita an idem erit dicendum, si res super qua imponitur census secundum modernos contractus nostri temporis destrueretur: quia militare videtur eadem ratio, & ea quæ dixi. §. in princ. huius. l.

^d *¶ Terremoto.* quia forte fracta est & aperta terra versus abyssum,

Can. d. 1. Com. Aob. n. 16. et p. n. 41. in Loca.